

N Á V R H

ODŮVODNĚNÍ

vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 1/2022 Sb., o žádostech a oznámeních k výkonu činnosti podle zákona o platebním styku, a vyhláška č. 7/2018 Sb. o některých podmínkách výkonu činnosti platební instituce, správce informací o platebním účtu, poskytovatele platebních služeb malého rozsahu, instituce elektronických peněz a vydavatele elektronických peněz malého rozsahu, ve znění vyhlášky č. 2/2022 Sb.

A. OBECNÁ ČÁST

1. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy, odůvodnění jejích hlavních principů

Ministerstvo financí vypracovalo návrh zákona, kterým se mění zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále jen „návrh zákona“). Návrh zákona byl do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR předložen dne 1. prosince 2021¹ a byl Poslaneckou sněmovnou schválen dne 23. března 2022 (sněmovní tisk 68).

Návrh zákona obsahuje technické změny a má za cíl odstranit nedostatky zjištěné od nabytí účinnosti zákona o platebním styku dne 13. ledna 2018. Zároveň se zavádí nové zmocnění pro Českou národní banku k úpravě podrobností náležitostí žádosti o udělení povolení k činnosti poskytovatele služby dynamické směny měn.

Předkládaný návrh vyhlášky je prováděcím právním předpisem navazujícím na návrh zákona. V případě vyhlášky č. 1/2022 Sb. dochází k úpravě některých podmínek pro udělení povolení k činnosti poskytovatele platebních služeb malého rozsahu a vydavatele elektronických peněz malého rozsahu, zejména stanovení požadavku na důvěryhodnost žadatele a jeho vedoucích osob a osob s kvalifikovanou účastí nebo výslovnému zakotvení požadavku na uvedení opatření, která žadatel zavede v oblasti boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

Návrh zákona dále zavádí poskytovatele služby dynamické směny měn jakožto subjekt, jehož zahájení činnosti bude nově podléhat povolení České národní banky, což bude mít dopad na vyhlášku č. 1/2022 Sb., kde budou nově upraveny žádost o udělení povolení a oznámení změny povolení, i na vyhlášku č. 7/2018 Sb., která bude nově zahrnovat ustanovení ke způsobu plnění požadavků na systém vyřizování stížností a reklamací uživatelů služby dynamické směny měn.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním

Návrh vyhlášky je v souladu se zmocněním uvedeným v ustanovení § 263 zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Navrhovaná vyhláška není transpozičním předpisem. Návrh vyhlášky v souladu s příslušnými novými zmocněními v zákoně o platebním styku upravuje náležitosti

¹ Materiál byl předložen do PSP ČR již ve volebním období 2017-2021 jako sněmovní tisk 863, ale nebyl před skončením volebního období projednán.

k prokázání splnění nových požadavků stanovených návrhem zákona.

Předkládaný návrh vyhlášky je slučitelný s právem Evropské unie.

4. Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti jeho změny

Zákon o platebním styku s vydáním prováděcích předpisů výslovně počítá. Návrh zákona upravuje některé požadavky vztahující se k existujícím zmocněním v případě poskytovatele platebních služeb malého rozsahu a vydavatele elektronických peněz malého rozsahu a zavádí nové zmocnění pro poskytovatele služby dynamické směny měn. Je proto nutné aktualizovat stávající vyhlášky č. 1/2022 Sb. a č. 7/2018 Sb.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Navrhovaná úprava nebude mít dopad na státní rozpočet ani na ostatní veřejné rozpočty.

Návrh vyhlášky nemá negativní dopad na podnikatelské prostředí, případné administrativní náklady vyplývají již přímo ze zákona.

Předkládaný návrh vyhlášky nemá žádné negativní sociální dopady, ani nemá žádné dopady na specifické skupiny obyvatel, na osoby sociálně slabé, na osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny.

Předkládaný návrh vyhlášky nemá žádné negativní dopady na životní prostředí.

6. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava neobsahuje ustanovení, která by byla diskriminační, ani nemá dopad v oblasti rovnosti mužů a žen.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava má dopad na ochranu soukromí a na ochranu osobních údajů.

Navrhovaná právní úprava je v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů). Návrh vyhlášky je rovněž v souladu se zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

Požadavky vyplývající z návrhu zákona promítnuté do návrhu vyhlášky nepředstavují oproti dosavadní právní úpravě navýšení rozsahu zpracování osobních údajů. Správní činnost a postupy ČNB jsou dlouhodobě ustálené, transparentní a důvěryhodné, a to včetně náležitého zacházení s osobními údaji. Poskytnuté osobní údaje obsažené v tiskopisu žádosti a jeho přílohách ČNB zpracovává výhradně pro účely související s plněním svých povinností ve správním řízení o konkrétní žádosti a pro účely dohledu nad finančním trhem, včetně případných vedení správních řízení sankčního charakteru, zejména řízení o uložení opatření k nápravě a o uložení pokuty. Právním základem pro zpracování osobních údajů na straně ČNB je jednak nezbytnost jejich zpracování při plnění právní povinnosti dle § 263 zákona a dále při plnění úkolů ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci, kterým je správce pověřen.

Těmito úkoly prováděnými ve veřejném zájmu, resp. úkoly prováděnými při výkonu veřejné moci jsou v obecné rovině úkoly uvedené v § 1 odst. 1 a § 2 odst. 2 zákona o ČNB. V návaznosti na toto obecné vymezení pak specifikaci a konkretizaci těchto úkolů obsahují zejména § 44 a § 44b zákona o ČNB. Zpracování údajů je nezbytné z důvodu významného veřejného zájmu, jímž je stabilita finančního trhu v České republice zajišťovaná prostřednictvím výkonu dohledu. V případě údajů týkajících se svéprávnosti v souvislosti s výkonem dohledu je jejich zpracování zakotveno v § 44b odst. 7 zákona o ČNB. Toto ustanovení je relevantní s ohledem na zpracování osobních údajů týkajících se rozsudků v trestních věcech a trestných činů, jejichž zpracování nelze vyloučit v souvislosti se zjišťováním bezúhonnosti.

Pro řádný výkon dohledových činností v oblasti pokryté zákonem, resp. návrhem této vyhlášky je zpracování osobních údajů nezbytné. Výkon těchto činností nelze zajistit bez zpracování osobních údajů nebo efektivnějším způsobem či jinými prostředky, jež by byly pro soukromí méně invazivní. Zpracování osobních údajů je ve vztahu k vymezeným účelům také přiměřené, jelikož je zpracováním možné těchto účelů dosáhnout a zároveň nejsou překročeny meze toho, co je pro naplnění uvedených účelů skutečně nezbytné.

Zaměstnanci ČNB jsou ze zákona povinni zachovávat mlčenlivost ve služebních věcech při výkonu své činnosti. Údaje a informace získané v rámci správního řízení jsou dostatečným způsobem zabezpečeny a mají k nim přístup pouze zaměstnanci, kteří konkrétní žádost vyřizují, případně se k ní vyjadřují nebo o ní rozhodují. Všichni zaměstnanci ČNB přicházející do styku s osobními údaji se musí řídit pokyny upravujícími organizační zajištění, zásady a pravidla zpracování osobních údajů a jejich ochrany ze strany ČNB podle uvedeného nařízení a i dalšími vydanými vnitřními postupy souvisejícími s ochranou osobních údajů.

Veškeré podklady, které ČNB s žádostí obdrží, jsou uchovány po dobu stanovenou právními předpisy a pokyny ČNB pro organizaci spisové služby a archivnictví v ČNB, přičemž tyto podklady ČNB nikomu nepřístupňuje, nestanoví-li jiný právní předpis jinak.

ČNB zveřejňuje o povoleném subjektu pouze informace v rozsahu povinně uveřejňovaných informací daném příslušným zákonem, a to v souvislosti s povinností vést seznam, resp. registr regulovaných osob, který je veřejně přístupný na internetových stránkách ČNB.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Návrh vyhlášky je v souladu s rozsahem zmocnění podle § 263 zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku a v žádném směru nepřesahuje kompetence ČNB.

ČNB vykonává v souladu se zákonem o ČNB dohled nad subjekty finančního trhu a má dostatečné nástroje pro kontrolu dodržování zákonů a dalších právních předpisů, jakož i podmínek, za nichž bylo oprávnění uděleno. ČNB je správním orgánem a je kompetentní rozhodovat ve věcech, které spadají do její působnosti. Působnost a odpovědnosti jednotlivých útvarů při výkonu dohledu jsou v ČNB stanoveny vnitřním předpisem, organizační struktura ČNB je k dispozici veřejnosti na jejích internetových stránkách. Pro výkon činnosti ČNB jsou nastaveny odpovídající kontrolní mechanismy, které jsou pravidelně ověřovány a aktualizovány. Právní předpisy, které upravují povolovací řízení, jsou uveřejněny na internetových stránkách ČNB. Na internetových stránkách je možné nalézt výklady a odpovědi na časté dotazy týkající se subjektů, které vykonávají činnost podle zákona.

Potenciální korupční riziko může vzniknout v rámci rozhodování o udělení oprávnění k činnosti, ale je zcela minimální s ohledem na nastavené kontrolní mechanismy v rámci ČNB. Kritéria pro udělení oprávnění k činnosti jsou vymezena přímo zákonem. Vyhláška

kromě náležitostí, které již stanoví zákon, specifikuje doklady a informace, kterými se splnění zákonné podmínky dokládá. Při splnění těchto zákonných podmínek vzniká žadateli nárok na udělení oprávnění. Řízení ve věci žádosti o udělení oprávnění se řídí správním řádem. Neúspěšný žadatel má právo podat rozklad, který přezkoumává bankovní rada ČNB. Proti pravomocnému rozhodnutí ČNB je možná obrana ve správním soudnictví.

U navrhované vyhlášky nebyla po jejím vyhodnocení podle metodiky CIA (Corruption Impact Assessment) korupční rizika zjištěna.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá žádný dopad na bezpečnost nebo obranu státu.

10. Zhodnocení dopadů na digitální prostředí

Vyhláška není v rozporu s obecnými zásadami rozvoje digitální agendy a byla zpracována v souladu s hlavními principy jejího rozvoje, včetně zásad pro tvorbu digitálně přívětivé legislativy. Respektuje princip technologické neutrality a možnosti volby optimální kombinace vhodných technologických řešení.

11. Konzultace

Návrh vyhlášky byl projednán v meziresortním připomínkovém řízení, které proběhlo od 1. března do 22. března 2022. Vyhláška je předkládána bez rozporu.

Návrh vyhlášky nepodléhal konzultaci s Evropskou centrální bankou podle Rozhodnutí Rady č. 98/415/ES ze dne 29. června 1998 o konzultacích vnitrostátních orgánů s Evropskou centrální bankou k návrhům právních předpisů.

Vyhláška neobsahuje řešení, která by představovala zvýšené riziko z hlediska proveditelnosti a vynutitelnosti.

Vyhláška byla navržena do Plánu vyhlášek na rok 2022 s tím, že se neprovede hodnocení dopadů regulace podle Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA).

Na základě čl. 3.8 písm. g) RIA nebylo u vyhlášky provedeno samostatné hodnocení dopadů regulace, neboť hodnocení dopadů je obsaženo již v RIA k návrhu novely zákona. Současně nejsou v návrhu identifikovány nové dopady a návrh prováděcího právního předpisu není zpracován nad rámec provedené RIA k návrhu tohoto zákona.

B. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K článku I

K bodům 1 až 3

Doplňuje se úvodní věta a ustanovení o předmětu úpravy vyhlášky, které obsahuje výčet žádostí a oznámení podle zákona, jež jsou předmětem úpravy vyhlášky. Na základě nových zmocnění vyhláška nově upravuje podrobnosti náležitostí žádosti o udělení povolení k činnosti poskytovatele služby dynamické směny měn a oznámení změn údajů uvedených v této žádosti.

K bodům 4, 5 a 7 až 10

V návaznosti na úpravu zákonných požadavků na udělení povolení poskytovatele platebních služeb malého rozsahu a vydavatele elektronických peněz malého rozsahu se mění dosavadní písmena k) až n) § 8 a 14 vyhlášky. Nově se vyžadují podklady k prokázání důvěryhodnosti žadatele, jeho vedoucích osob a osob, které na něm mají nebo nabydou kvalifikovanou účast, nebo ovládající osoby. Dále se doplňuje požadavek na popis opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu a související příručku pro zaměstnance. Nové požadavky odpovídají stávající úpravě ve vyhlášce v případě jiných typů žadatelů. Je tedy využíváno odkazů na již zavedené definice a stávající přílohy č. 3 a 4 k této vyhlášce.

Přílohy č. 3 a 4 k této vyhlášce byly upraveny tak, aby odpovídaly požadavkům na posouzení důvěryhodnosti v případě poskytovatele služby dynamické směny měn. Zároveň dochází k drobné úpravě v příloze č. 5 k této vyhlášce tak, aby odpovídala novému znění § 59 odst. 1 písm. d) a § 100 odst. 1 písm. d) zákona.

K bodu 6

Nově je zákonem upraven poskytovatel služby dynamické směny měn. K výkonu této činnosti je vyžadováno povolení k činnosti vydané ČNB. Povolení bude uděleno, pokud budou splněny podmínky pro výkon této činnosti, kterými jsou sídlo a skutečné sídlo v České republice, případně sídlo i skutečné sídlo v jiném členském státě a pobočka na území České republiky, a důvěryhodnost žadatele, jeho vedoucích osob a osob s kvalifikovanou účastí na žadateli.

K článku II

K bodu 1 (§ 1)

Předmět úpravy vyhlášky se rozšiřuje v návaznosti na nové zmocnění pro Českou národní banku uvedené v zákoně, tj. zmocnění upravit způsob plnění požadavků na systém vyřizování stížností a reklamací poskytovatele služby dynamické směny měn.

K bodům 2 a 3 (nadpisy hlavy IV a hlavy V části druhé)

Aktualizují se odkazy na ustanovení zákona, která mají být vyhláškou provedena, v nadpisech hlavy IV a hlavy V části druhé, a to z důvodu přesunu zmocnění pro Českou národní banku stanovit způsob plnění požadavků na systém vyřizování stížností a reklamací, který uplatňuje poskytovatel platebních služeb malého rozsahu a vydavatel elektronických peněz malého rozsahu, do nových ustanovení zákona.

K bodu 4 (§ 10)

S ohledem na nové zmocnění v zákoně se doplňují ustanovení týkající se poskytovatele služby dynamické směny měn, jmenovitě se jedná o podrobnosti k systému vyřizování stížností

a reklamací.

K článku III

Vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. července 2022, tedy ke stejnému dni jako návrh zákona.